

BULETINUL STOP VIOLENȚĂ

www.cdf.md

CENTRUL DE DREPT AL FEMEILOR

nr. 23 (2020)

CUPRINSUL:

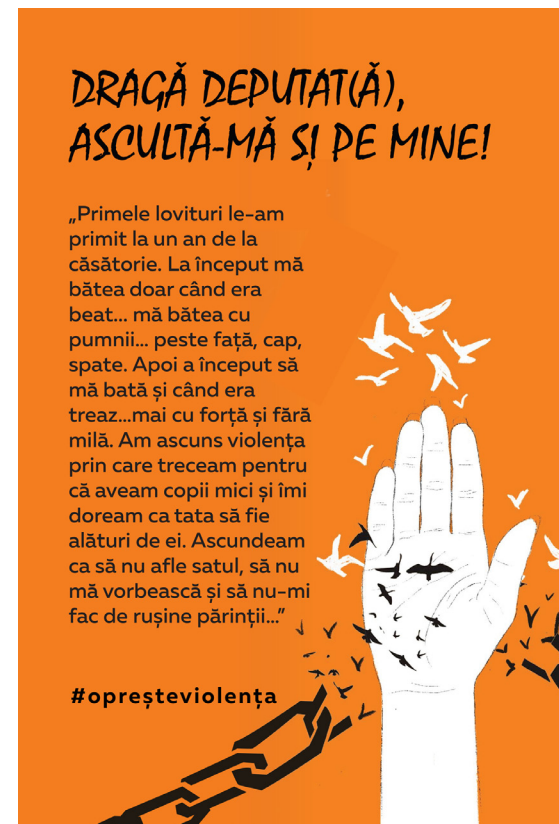
1. Campania „Dragă deputat, ascultă-mă și pe mine!” – face auzită vocea victimelor violenței în familie	2
2. Noi realizări ale Programului de granturi mici IMPULS	4
3. Lansarea studiului „Costul economic al inegalităților de gen în Republica Moldova	6
4. Formare de formatori destinată poliției	7
5. Raportul de evaluare intermediară a strategiei din domeniu	8
6. Noi proiecte pentru consolidarea eficienței și accesului la justiție în Republica Moldova	9
7. Ofițerii de patrulare și cei de sector pregătiți să intervină în cazurile de violență în familie	10
8. Audienții INJ instruiți în domeniul violenței în familie	10
9. Social Hub – o platformă pentru tineri implicați	11
10. Violența în familie un subiect abordat la radioul național	12
11. Totalizările anului. Activitatea CDF în cifre	13
12. Abilitarea economică a victimelor violenței în familie – istorii care inspiră	14

CAMPANIA „DRAGĂ DEPUTAT, ASCULTĂ-MĂ ȘI PE MINE!” – FACE AUZITĂ VOCEA VICTIMELOR VIOLENȚEI ÎN FAMILIE



Centrul de Drept al Femeilor cu suportul Suediei a desfășurat în perioada noiembrie-decembrie 2020 campania de sensibilizare „Dragă deputat(ă), ascultă-mă și pe mine!”. A fost o inițiativă diferită de tot ce am realizat până acum. Prin această campanie am reușit să ne adresăm direct celor care pot să contribuie la diminuarea fenomenului de violență în familie. Am venit cu un mesaj către persoanele apropiate victimelor violenței în familie – să le susțină. Am încurajat victimele – să solicite ajutor. Am readus subiectul pe agenda autorităților, iar cu suportul instituțiilor mass-media și prin intermediul rețelelor sociale am încurajat întreaga societate să nu tolereze violența în jurul lor și în propriile familii.

Mesajele campaniei „Dragă deputat(ă), ascultă-mă și pe mine!” au ajuns la peste un milion de cetățeni. **20 de canale tv naționale și regionale** difuzează în perioada ianuarie – martie 2021 spotul social conceput pentru această inițiativă. Aproximativ **8.400 persoane** au urmărit cele două webinare care au oferit informații privind soluțiile legale pentru protejarea victimelor violenței în familie și informații privind impactul violenței în familie asupra copiilor. Peste **100.000 persoane** au accesat online tableta informativă cu date statistice privind incidența fenomenului la noi în țară, precum și scrisoarea



video a victimei violenței în familie, interpretată simbolic de actrița Diana Decuseară. Le mulțumim tuturor persoanelor publice, jurnaliștilor și colegilor din societatea civilă care au fost alături de noi și au îndemnat la acțiune.

Femeile victime ale violenței în familie ne-au transmis prin Messenger, poștă electronică sau telefonic, istoriile dureroase prin care trec, au cerut ajutor și consiliere. Problemele și dificultățile de sistem cu care s-au confruntat vor fi compilate și formulate ca recomandări de îmbunătățire a legislației în vigoare, iar istoriile lor le vom transmite deputaților și îi vom încuraja să ia toate măsurile necesare pentru asigurarea asistenței și protecției eficiente a victimelor violenței în familie.

WEBINAR: „VIOLENȚA ÎN FAMILIE: SOLUȚII LEGALE PENTRU PROTEJAREA VICTIMELOR”

Moderatoare

Diana Raileanu
jurnalistă

Arina Țurcan-Donțu
avocată

CENTRUL DE DREPT AL FEMEILOR

Suedia Sverige

#opreșteviolența

10 decembrie 2020 ora 15:00



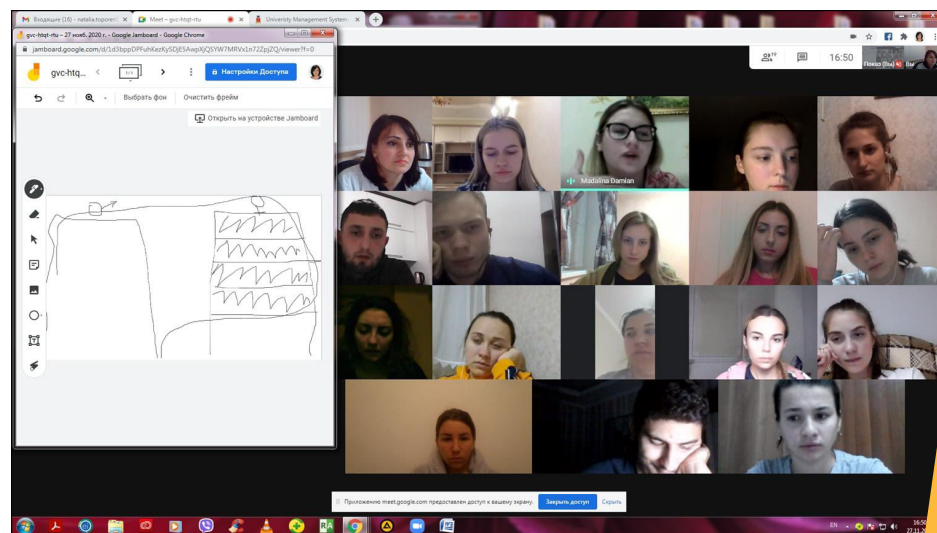
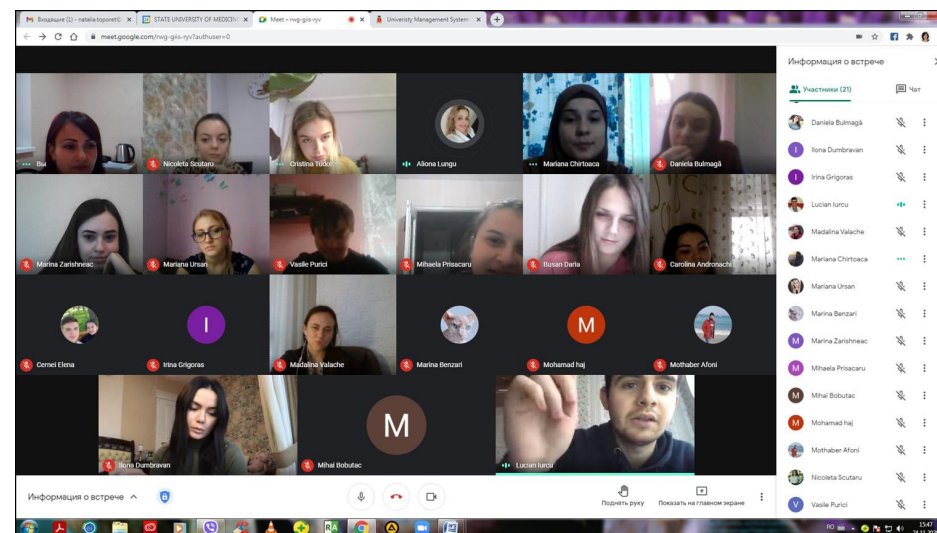
PROGRAMUL DE GRANTURI MICI IMPULS – NOI REALIZĂRI LA FINAL DE AN

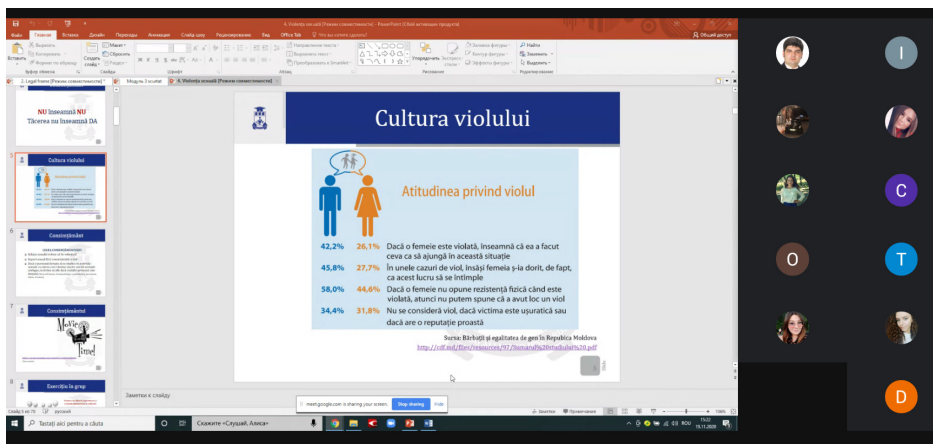
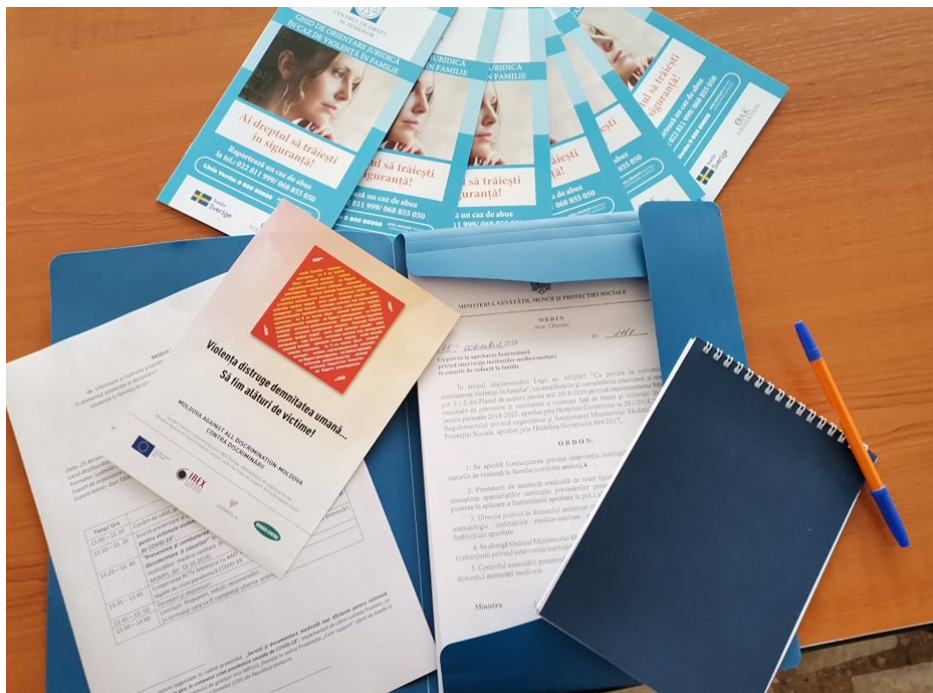


Beneficiarii Programului de granturi mici IMPULS au reușit în primele șase luni de implementare să ducă la bun sfârșit o serie de activități planificate pentru perioada iunie-decembrie 2020. Pentru prima ediție a programului au fost selectate cinci proiecte concepute și realizate de absolvenții **Programului Internațional de Instruire Avansată „Prevenirea și răspunsul la violența în bază de gen: consolidarea agenților schimbării”**.

Beneficiarii de granturi sunt reprezentanți ai autorităților publice, ONG-urilor și profesori universitari. Ei și-au propus să aducă, prin intermediul proiectelor lor, o schimbare a percepției fenomenului violenței în bază de gen și a violenței în familie în domeniul în care activează.

Unul dintre proiectele implementate cu succes în această perioadă s-a axat pe consolidarea abilităților de răspuns ale medicilor la cazurile de violență în familie, prin elaborarea de materiale educaționale și utilizarea lor în cadrul cursului „*Violența în familie și în bază de gen*”, desfășurat în cadrul Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”. Activitatea este destinată instruirii studenților medici și a medicilor practicieni conform standardelor internaționale în domeniu. Cursul, deși unul opțional, a fost frecventat de aproximativ 300 de persoane, printre care studenți locali și internaționali, dar și medici angajați ai Universității. Studenții s-au arătat extrem de interesați de tematica expusă și





au solicitat mai multe informații suplimentare, în final apreciind atât partea teoretică, cât și cea practică a cursului cu un nivel de satisfacție de 97,7%.

Un alt proiect implementat în domeniul medical a avut drept obiectiv adaptarea, în contextul pandemiei COVID-19, a procesului de acordare a asistenței medicale victimelor violenței în familie și în bază de gen, prin folosirea metodelor de telemedicină. În acest sens, în cadrul proiectului, a fost elaborat un protocol de asistență și cooperare în domeniul telemedicinii și au fost organizate două sesiuni de informare cu privire la intervenția instituțiilor medico-sanitare în cazurile de violență în familie. Cei 40 de medici de familie și medici specialiști din cadrul Asociației Medicale Teritoriale „Centru”, participanți la sesiunile de informare, au analizat și discutat aplicarea metodelor de asistență medicală la distanță în vederea oferirii unor servicii mai eficiente victimelor violenței în bază de gen în contextul pandemiei COVID-19. Proiectul va continua în anul viitor, cu elaborarea unei

metodologii complexe de utilizare a telemedicinii și organizarea unor sesiuni suplimentare de informare a cadrelor medicale.

Celelalte proiecte finanțate în cadrul Programului de granturi mici IMPULS s-au axat pe:

- studierea percepțiilor femeilor angajate în cadrul poliției cu privire la fenomenul hărțuirii sexuale la locul de muncă
- instruirea asistenților sociali din 5 raioane cu privire la violența în bază de gen și violența în familie
- elaborarea unei analize a datelor statistice în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie și violenței în bază de gen.

Programul de granturi mici IMPULS va fi implementat până în anul 2022, iar în luna ianuarie a anului curent va fi lansată o nouă rundă de depunere a solicitărilor de finanțare.

Programul de granturi mici IMPULS este implementat de CDF cu suportul financiar al Suediei.

LANSAAREA STUDIULUI „COSTUL ECONOMIC AL INEGALITĂȚILOR DE GEN ÎN REPUBLICA MOLDOVA

„Inegalitatea de gen în Republica Moldova ne costă câteva zeci de miliarde de lei în minus de la bugetul de stat. Dacă inechitățile economice dintre femei și bărbați ar fi eliminate, PIB-ul țării noastre ar crește cu până la 20% sau cu aproximativ 39 de miliarde de lei” sunt câteva date din studiul „Costul economic al inegalităților de gen în Republica Moldova”, lansat în luna octombrie 2020.

Potrivit studiului realizat de Expert-Grup în parteneriat cu Centrul de Drept al Femeilor și finanțat de Suedia, femeile întâmpină dificultăți în a reveni în câmpul muncii după naștere. Provocările țin de felul în care sunt gândite politicile din domeniu, insuficiența serviciilor calitative de tip creșă, lipsa flexibilității angajatorilor, precum și tradiția, specificul cultural și prejudecățile de gen, care le determină pe femei să renunțe la activitatea profesională. Conform datelor Casei Naționale de Asigurări Sociale, la 01 ianuarie 2020 din categoria persoanelor asigurate, 39 458 mame și 7 136 tați se aflau în concediul parțial plătit pentru îngrijirea copilului și beneficiau de indemnizație lunară pentru îngrijirea copilului.

Autorii studiului consideră că legislația națională nu conține prevederi care ar motiva mama și tatăl să împartă între ei concediul de îngrijire a copilului, iar în cazul în care decid

Costul economic al inegalităților de gen în Republica Moldova



să apeleze la serviciile de tip creșă, femeile se confruntă cu prejudecăți și critică. „...În cultura noastră mamele care dau de mici copii la creșă sunt etichetate ca mame mai puțin bune. Eu am dat copilul mai mare la creșă, în altă localitate, la vârsta de 1 an și 8 luni, pentru că am ieșit la serviciu, și majoritatea rudelor mă criticau. În viziunea mea, multe mame își doresc să acceseze servicii de creșă, dacă ar exista, dar din cauza presiunii sociale cedează și renunță la realizarea profesională”, a menționat una dintre persoanele interviewate în cadrul acestui studiu.

În anul 2019, în Republica Moldova existau 2 creșe, care sunt situate doar în mediul urban. În

condițiile în care în anul 2018 s-au născut 32,6 mii copii, iar în 2017 – 34,1 mii copii, numărul instituțiilor de educație antepreșcolară și a locurilor disponibile este vădit insuficient.

Pentru a îmbunătăți lucrurile pe acest segment, studiul vine cu o serie de recomandări ce au drept scop diminuarea decalajelor de gen și a costurilor economice generate de acestea. Recomandările se referă la ajustări ale cadrului legislativ, acțiuni de sensibilizare și informare a opiniei publice cu privire la egalitatea de gen, rolul femeilor și bărbaților în societate și familie, reconcilierea vieții private cu cea profesională și eliminarea stereotipurilor de gen.

Concediul parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani

	Mame	Tați	Alte persoane	Total
Persoane asigurate (copii până la 3 ani)	39 458	7 136	335	46 929
Persoane neasigurate (copii până la 2 ani)	37 835	206	25	38 066

Studiul este disponibil în variantă electronică și poate fi accesat la acest link – <https://bit.ly/2GOp9NB>.

FORMARE DE FORMATORI DESTINATĂ POLIȚIEI



Centrul de Drept al Femeilor, în parteneriat cu Centrul Integrat de Pregătire pentru Aplicarea Legii (CIPAL) al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova a finalizat în luna noiembrie cel de-al treilea modul al Cursului de Formare pentru Formatori destinat poliției și altor autorități de aplicare a legii. Participanții au avut o sarcină cu totul diferită de ce au experimentat până acum. Grupați în echipe, ei au luat locul formatorilor și au simulat o instruire dedicată colegilor din poliție. Fiecare grup a avut grijă să includă tehnicile și metodele de instruire însușite anterior. Ceilalți participanți, împreună cu formatorii Academiei „Nicolae Dumitrescu” au oferit feedback, au analizat fiecare aspect al prezentării, de la conținut la prestanță, astfel încât la încheierea modulului toți participanții știau ce momente merită îmbunătățite.

Întregul program a cuprins trei module cu durată de trei zile și a avut drept scop înțelegerea dinamicii fenomenului de violență în familie, înglobând instrumente și metodologii de evaluare a riscurilor și bune practici de intervenție în cazuri de violență în familie.

Participanții la curs au elucidat cauzele fundamentale ale violenței în familie și legătura dintre violență și egalitatea de gen, au fost formați în metode de instruire a adulților și au exersat metode activ-participative. Ulterior, ei vor fi implicați(te) în instruirea a aproximativ 400 de reprezentanți și reprezentante din poliție și din domeniul ordinii și securității publice.

Cursul de Formare pentru Formatori face parte din proiectul „Consolidarea capacității reprezentanților sectorului justiției în aplicarea eficientă a legislației privind violența în familie”, implementat de CDF în parteneriat cu CIPAL și susținut de UN Women Moldova și Suedia.



RAPORTUL DE EVALUARE INTERMEDIARĂ A STRATEGIEI NAȚIONALE CU PRIVIRE LA PREVENIREA ȘI COMBATEREA VIOLENȚEI FAȚĂ DE FEMEI ȘI A VIOLENȚEI ÎN FAMILIE PENTRU ANII 2018-2023

În luna octombrie 2020 a fost lansat raportul de evaluare intermediară a Strategiei naționale de prevenire și combatere a violenței față de femei și a violenței în familie pentru anii 2018 - 2023. Analiza reflectă rezultatele, restanțele, dar și recomandările formulate de echipa de evaluare.

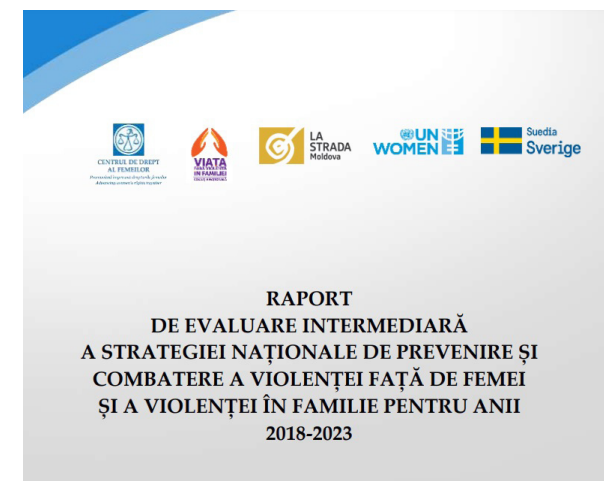
Principalele realizări:

- statistica Inspectoratului General de Poliție pentru anii 2018-2019 atestă o dinamică în creștere a numărului de sesizări
- au fost realizate instruirii pentru mai multe categorii de specialiști, în special pentru reprezentanți ai organelor de drept și mai puțin pentru personal medical și asistenți sociali
- au fost elaborate instrucțiuni sectoriale privind răspunsul la cazurile de violență față de femei și în familie
- au fost create încă trei centre de asistență și consiliere a agresorilor familiali și dezvoltate programe probaționale pentru agresori

Totodată, evaluatorii au constatat restanțe privind:

- insuficiența numărului serviciilor specializate de scurtă și lungă durată pentru victimele violenței în familie

- dezvoltarea mecanismului de finanțare a sistemului de servicii sociale
- persistența atitudinilor discriminatorii și descurajatoare față de victimele violenței față de femei și ale violenței în familie
- resursele financiare alocate din bugetul public, nu sunt ajustate la costurile reale de întreținere și necesitățile beneficiarelor plasate în centrele specializate
- cadrul normativ privind tratamentul obligatoriu al dependenței de alcool și/sau droguri în vederea reabilitării subiecților violenței în familie nu a fost modificat
- numărul actelor de violență în familie calificate ca infracțiune a scăzut de două ori din anul 2016
- resursele financiare și umane insuficiente nu permit o bună coordonare a acțiunilor de prevenire și combatere a violenței la nivel central și local.



Evaluarea a fost coordonată și elaborată de Centrul de Drept al Femeilor, în parteneriat cu Coaliția Națională „Viață fără violență în familie”, cu suportul UN Women Moldova și al Suediei în cadrul proiectului „Apropierea Republicii Moldova de ratificarea Convenției de la Istanbul”.

Raportul poate fi accesat aici:
<https://bit.ly/2HFy3gu>

NOI PROIECTE PENTRU CONSOLIDAREA EFICIENȚEI ȘI ACCESULUI LA JUSTIȚIE ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Centrul de Drept al Femeilor a devenit beneficiar de grant în cadrul proiectului „Consolidarea eficienței și accesului la justiție în Moldova” implementat de UNDP Moldova cu suportul Suediei. Implicarea CDF se va axa pe îmbunătățirea accesului la justiție pentru victimele violenței în familie. Activitățile realizate de CDF vor contribui la realizarea a câtorva obiective cheie:

- valorificarea expertizei și a bunelor practici internaționale în domeniul medicinei legale în partea ce ține de interacțiunea sistemului de medicină legală cu victimele;
- documentarea cazurilor de violență în familie;
- elaborarea procedurilor interne de intervenție a medicilor legiști în cazurile de violență în familie;
- inițierea procedurii de revizuire a Regulamentului privind aprecierea medico-legală a gravității vătămarilor corporale.



O altă componentă a intervenției CDF ține de identificarea, validarea și compararea practicilor de intervenție coordonată a actorilor din sectorul justiției în cazurile de violență în familie. Vor fi analizate, prin prisma mai multor indicatori, aspecte legate de cooperarea între actorii din sectorul justiției în raioanele Comrat, Cimișlia, Criuleni și Soroca. În baza analizei vor fi formulate o serie de recomandări menite să asigure o coordonare mai eficientă a intervenției în conformitate cu standardele internaționale în domeniu.

Totodată, va fi propus și promovat un model practic de răspuns coordonat a sectorului justiției la cazurile de violență în familie și vor fi consolidate capacitățile profesioniștilor din cele patru raioane în aplicarea modelului propus.

OFIȚERII DE PATRULARE ȘI CEI DE SECTOR PREGĂTIȚI SĂ INTERVINĂ ÎN CAZURILE DE VIOLENȚĂ ÎN FAMILIE

Activitățile din Campania „16 zile de activism împotriva violenței în bază de gen” au fost completate cu o serie de instruirii dedicate celor mai bune practici de răspuns al poliției la cazurile de violență în familie. Participanții au fost ofițeri de patrulare și ofițeri de sector. Timp de două zile participanții au aprofundat cunoștințele privind:

- factorii care generează și mențin violența
- mituri și realități despre violența în familie
- formele de manifestare ale violenței
- conceptul de putere și control
- portretul psiho-social al victimei și al agresorului
- intervenția poliției în cazurile de violență în familie
- răspunderea și consecințele pentru persoanele care comit acte de violență în familie
- răspunsul coordonat al specialiștilor din domeniu, roluri și responsabilități în soluționarea cazurilor de violență

Instruirile au fost realizate de Centrul de Drept al Femeilor, în baza Acordului de parteneriat cu IGP și în cooperare cu Inspectoratul Național de Securitate Publică al IGP și susținerea financiară a Suediei, Fundației OAK și Ambasadei Franței în Moldova.



AUDIENȚII INJ INSTRUIȚI ÎN DOMENIUL VIOLENȚEI ÎN FAMILIE

Procurori și judecători din peste 23 raioane ale țării au participat în luna decembrie la seminarul – *Practica judiciară privind examinarea cauzelor de violență în familie*. Formatorii au abordat fenomenul din perspectivă psihologică, a legislației în domeniu, a modului de investigare a cazurilor, jurisprudența CtEDO privind violența în familie și nu în ultimul rând au fost analizate probleme ce apar la judecarea în instanță a infracțiunilor de violență în familie. Participanții au expus situații și viziuni din propria experiență, au fost dezbătute și discutate noi perspective și moduri de soluționare a cazurilor de violență în familie.

Seminarul a fost organizat de CDF în colaborare cu Institutul Național al Justiției și susținerea Suediei.

SOCIALHUB – O PLATFORMĂ PENTRU TINERI IMPLICAȚI

În luna noiembrie a fost lansată prima ediție a platformei Social Hub dedicată tinerilor care discută, schimbă viziuni și acționează în comunitățile lor pentru a preveni violența în familie și stereotipurile de gen. Am pășit la drum cu 10 tineri și tinere entuziasmați/te și motivați/te să schimbe lucrurile prin propriul exemplu.

În cadrul celor trei întâlniri am explorat cauzele fenomenului violenței în familie și stereotipurile de gen, am vorbit despre situații problemă, despre formele violenței în familie, despre instituțiile și specialiștii ce trebuie să intervină în astfel de cazuri, despre rolul societății în prevenirea fenomenului. Totodată, tinerii au fost provocați să participe la jocuri de rol, să cerceteze și să se documenteze la subiectul abordat. La ultima întâlnire din cadrul SocialHub 2020, tinerii au prezentat ideile de proiecte, de la sesiuni de informare și ateliere de lucru la training-uri pentru adolescenți - toate vor prinde contur în 2021. Este prima generație SocialHub, care va contribui la schimbarea atitudinilor și percepțiilor despre violența în familie și stereotipurile de gen în rândul tinerilor. Alături de noi a fost și Anna Lyberg, Ambasadoarea Suediei la Chișinău, care a încurajat tinerii să se implice în activități de prevenire și a împărtășit cu noi bunele practici și experiența Suediei în acest domeniu.

Mulțumim formatorilor, Sergiu Toma și Arina Țurcan-Dontu pentru organizarea interactivă a întâlnirilor noastre și pentru informația utilă transmisă tinerilor.

Social Hub a fost organizat de Centrul de Drept al Femeilor în parteneriat cu Centrul Media pentru Tineri cu suportul Suediei.



VIOLENȚA ÎN FAMILIE UN SUBIECT ABORDAT LA RADIOUL NAȚIONAL

Centrul de Drept al Femeilor în parteneriat cu Radioul Moldova au abordat diverse aspecte ale fenomenului de violență în familie într-o serie emisiuni **Loc de dialog**. Cele opt ediții au avut invitați speciali – experți în domeniu – avocat și psiholog, specialiști ce oferă sprijin victimelor și oameni de artă care au documentat ani la rând acest subiect.

Scopul emisiunilor a fost să informăm ascultători despre impactul violenței în familie la nivel de societate, care sunt costurile economice ale violenței în familie, ce este un plan de siguranță și de ce femeile aflate în relații abuzive ar trebui să-l cunoască, cum depășim stereotipurile care roiesc în jurul acestui subiect. Câteva ediții speciale le-au avut drept invitate pe colegile de la Centrul „Stimul” din raionul Ocnîța și ONG-ului „Interaction” din regiunea transnistreană, dar și de la Centrul Mater-



nal Pro-Femina din raionul Hîncești și Centrul Maternal din raionul Drochia, care au relatat despre felul în care reușesc să ofere suport victimelor violenței în familie în regiunile pe care le reprezintă, cum le-a afectat pandemia, ce soluții au găsit pentru situațiile de criză.

Ne-a bucurat faptul că aceste emisiuni au fost transmise în mediul online, astfel încât informația va fi accesibilă ori de câte ori va fi nevoie.

Emisiunile radio au fost realizate grație suportului financiar oferit de Suedia.



Ora: 18:10
Loc de dialog
Radio Moldova

Cum explică psihologii violența în familie?



TOTALIZĂRILE ANULUI. ACTIVITATEA CDF ÎN CIFRE

Pe parcursul anului 2020,
am oferit suport și asistență
juridică primară la

670 beneficiari

dintre care 227 sunt femei
care au în îngrijire doi sau
mai mulți copii minori. Din
cauza situației epidemiologice
din țară, victimele au fost
consiliate preponderent
telefonic, iar cazurile grave
au beneficiat de asistență
specializată în oficiu.

227
femei cu
copii minori

29
cazuri
violență fizică,
psihologică și
sexuală

368
cazuri violență
fizică și
psihologică

40
cazuri
violență fizică,
psihologică și
economică

156
cazuri violență
psihologică

Statistica ne relevă faptul că **376 victime** provin din mediu urban și 294 din mediu rural. Cel mai des au apelat la serviciile centrului femeile cu vârsta cuprinsă între **35** și **44 ani**, urmate de grupa de vârstă 25 - 34 și doamnele în vârstă de **65 ani** și mai mult. Majoritatea au studii medii, medii de specialitate sau medii incomplete, iar în aproximativ **74 %** din totalul solicitărilor înregistrate, victimele sunt agresate de partenerii de viață (soți, foști soți concubini sau foști concubini).

CDF a facilitat eliberarea a 123 Ordonanțe de Protecție. În **54 de cauze** au fost desemnați avocați care au reprezentat interesele victimelor și continuă să le reprezinte în instanță. Din numărul total al cauzelor, **75%** sunt cauze penale, **15%** sunt cauze contravenționale și 10% cauze civile.

În procesul de reprezentare a intereselor victimelor violenței în familie, avocații au înaintat acțiuni civile pentru repararea prejudiciului moral, material și biologic în cadrul cauzelor penale. Potrivit hotărârilor instanțelor de judecată pe cauzele reprezentate de avocații CDF, suma totală obținută pentru repararea prejudiciului moral a constituit **1 513 427 MDL**.

Pe parcursul anului, **133 de victime** ale violenței în familie au beneficiat de asistență psihologică, iar în **110 cazuri** a fost necesară consiliere socială pe problemele de indemnizații, pensii, alocații sau ajutoare materiale acordate de stat. Totodată, 6 femei au beneficiat de abilitare economică, iar **17 beneficiare** au participat la 2 master class-uri organizate în lunile august-septembrie 2020.

ABILITAREA ECONOMICĂ A VICTIMELOR VIOLENȚEI ÎN FAMILIE – ISTORII CARE INSPIRĂ

Abilitarea economică a victimelor violenței în familie este o etapă foarte importantă în procesul de reabilitare și reîncadrare a beneficiarelor în viața socială. Independența financiară ajută femeile să rupă cercul violenței și să aleagă o viață în siguranță pentru ele și copii. În acest an, Centrul de Drept al Femeilor a selectat șase beneficiare care au fost incluse în programul de abilitare economică implementat cu suportul Suediei. Șase femei au avut posibilitate să primească o formare vocațională, să se reprofileze sau să-și dezvolte o idee de afacere. Șase femei au avut curajul să pornească pe un drum nou și să-și urmeze visul.

IOANA locuiește într-o localitate de la nordul țării. Are doi copii mici, iar la vârsta de 26 de ani își rescrie viața. Poartă în valiza cu amintiri istoria tristă a propriei familii. Își amintește cum părinții își câștigau existența lucrând pe deal. Își amintește și zilele în care consumul de alcool era ocupația lor preferată. Până în ziua în care Ioana, copilă fiind, și-a găsit mama bătută până la vânătăi și fără suflare. A înțeles că s-a întâmplat ceva groaznic. Și-a luat sora și au fugit la rudele din alt sat. Acolo și-a continuat studiile la un colegiu, iar mai târziu face cunoștință cu Victor, cel care spera să-i fie alături la bine și la greu. La început, căsnicia era frumoasă, credea Ioana. Victor i-a interzis să lucreze, pentru că „el este bărbat și o să asigure familia cu tot ce este necesar”. Prieteni de familie la fel nu au avut, pentru că „oameni buni în sat nu-s, iar prietenii din trecut trebuie să rămână acolo”, îi spunea des concubinul. În scurt timp se naște primul copil al cuplului. Neînțelegerile în familie devin tot mai dese, Victor începe să consume alcool și se întoarce acasă în stare de ebrietate. Scandalurile erau însoțite de insulte, apoi au urmat loviturile care au cauzat nașterea prematură a celui de-al doilea copil. Victor știa că Ioana nu are la cine să plece, că depinde financiar de el, deci va răbda. Dar nu și de data aceasta. În inimă, acolo unde era multă frică și neputință, și-a făcut loc curajul și Ioana a cerut ajutor. Ea a fost plasată împreună cu copiii la un centru specializat din zona de nord. La CDF a primit consilierea juridică necesară și a reușit să obțină ordonanță de protecție. Totodată, coordonatoarea proiectului de abilitare economică a ghidat-o să identifice domeniul în care ar vrea să lucreze. După mai multe întâlniri, discuții și analize, Ioana a atras atenția la un detaliu. În odaia de la centrul de plasament peste tot erau amenajate elemente educative pentru copii, confecționate



chiar de ea. Așa a început a crede, a visa, a planifica. Își dorea să deschidă propriul atelier de confecționare a accesoriilor, jucăriilor educative, cărțuliilor didactice pentru copiii mai mari de 5 luni.

În cadrul programului de abilitare economică i-a fost procurată o mașină de cusut, materia primă necesară și accesorii pentru confecționarea cărțuliilor din fetru și jucăriilor educative. Această activitate îi va permite Ioanei să acopere necesitățile financiare ale familiei sale și să fie alături de copii.

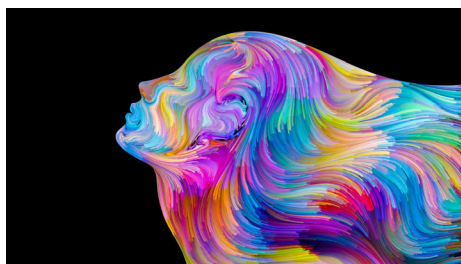
CRISTINA și Ion erau într-o relație de ceva timp. Au locuit împreună, dar din cauza certurilor, a presiunii și violenței psihologice aplicate ei și copiilor minori, Cristina a decis să pună capăt relației. Părea simplu, însă coșmarul abia începea. Concubinul a decis să o încuie în propria locuință și să încerce să o izoleze. Văzând că viața ei și a copiilor este în pericol, Cristina a apelat la serviciile CDF. Cu ajutorul avocatei a reușit să obțină ordonanță de protecție, iar paralel a beneficiat de asistența psihologului, pentru a putea face față situației complicate. Fostul concubin era pe urmele Cristinei oriunde. Insista să o provoace la discuții, să o jignească și să o insulte în locurile publice. Era apelată în timpul nopții și amenințată. Frica era atât de puternică încât alegea să meargă pe jos la serviciu, rar ieșea din casă, schimba des numărul de telefon. Odată cu pandemia au apărut noi dificultăți. Pe lângă faptul că s-a pomenit șomeră, îi era frică să lase copiii minori singuri. În toată această perioadă, Cristina a fost susținută mereu de avocată și consiliată în domeniul de orientare profesională. Își dorea să schimbe domeniul de activitate, să fie alături de copii și să reușească să-i întrețină. Programul de abilitare economică al CDF a fost pentru Cristina șansa pentru un nou început. A urmat gratuit cursuri de manichiură și coafor, iar prin intermediul programului de abilitare economică i-au fost procurate ustensilele necesare pentru a practica. Cristina este optimistă că va reuși, iar primii clienți nu au întârziat să apară.



INGA a apelat la asistența juridică și socială a CDF când situația în familie devenise insuportabilă, iar violența psihologică și economică din partea soțului părea că nu mai încetează. Urma o facultate, iar diagnosticul de autism, pus fetei mai mici, i-a limitat și mai mult posibilitatea de a se angaja. Cheltuielile pentru tratamentul copilului erau mari, iar suportul soțului lipsea cu desăvârșire. Așa a decis să divorțeze și să încerce să se descurce pe cont propriu, să trăiască într-o atmosferă calmă, în care ambii copii să se simtă în siguranță, lucru absolut vital pentru fiica mai mică, care avea nevoie de multă implicare și îngrijire.

Pasiunea pentru logopedie și dragostea pentru copii, au ajutat-o să depășească această perioadă dificilă din viața ei. Fiind inclusă în programul de abilitare economică al CDF, a fost susținută să finalizeze studiile, așa încât să poată activa în calitate de logoped. Îngăii i-a fost procurată literatură de specialitate, jocuri didactice și materiale necesare pentru ședințele de logopedie.

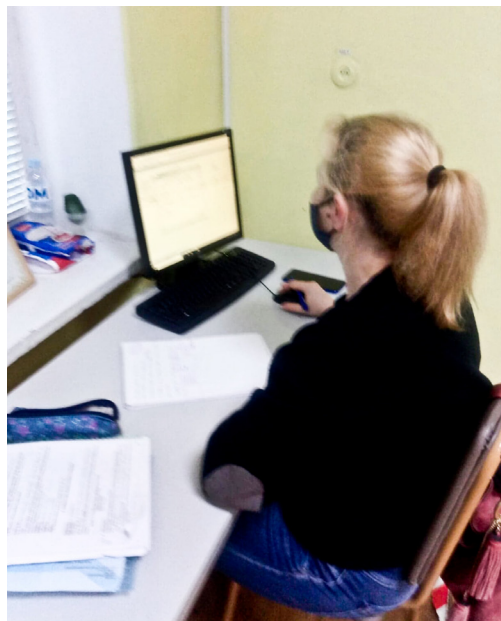
La moment, își sprijină fiica în a se adapta social, având în vedere specificul diagnosticului de autism, iar în paralel lucrează individual cu câțiva copii pe care îi ajută să corecteze dificultățile în vorbire. Cu timpul își propune să deschidă un cabinet logopedic și să fie alături de copiii care au nevoie serviciile ei.



IRINA s-a căsătorit cu Mihai după câțiva ani de relație frumoasă. După nașterea copilului, relațiile cu soțul au început să fie din ce în ce mai tensionate: certuri, nemulțumiri, nopți petrecute cu prietenii, agresivitate necontrolată. Când a lovit-o prima dată, Irinei deja îi era frică să se afle într-o locuință cu el. Încearca să comunice și să oprească comportamentul agresiv al soțului, mai ales când își permitea să genereze conflicte în fața copilului. La un moment dat, Irina a observat că soțul cheltuiește salariul fără a investi în ceva concret, lipsa nopțile, iar la întoarcerea acasă vedea schimbări în comportamentul și privirea lui. A înțeles că Mihai a început să consume droguri și a plecat la părinți. A inițiat și a obținut divorțul. La scurt timp, fostul soț a provocat intenționat un accident rutier, tamponând mașina în care se afla Irina și copilul lor. Femeia a fost mult timp spitalizată și încă mai are nevoie de reabilitare.

La CDF, Irina a primit asistență juridică, psihologică și a fost inclusă în programul de abilitare economică. Deși are studii superioare, Irina nu se poate angaja deocamdată. Consecințele accidentului îi limitează deplasarea. În cadrul discuțiilor de orientare profesională, a fost clar că este necesară reprofilarea. Soluția potrivită a văzut-o în domeniul IT. A încercat și i-a plăcut. Cu suportul Centrului a urmat o serie de cursuri online, unde a însușit abilități de lucru în Adobe Illustrator și UI/UX Design. Totodată, a fost procurat un laptop, așa încât să poată practica mai ușor. Urmează o nouă etapă în viața Irinei, un nou job și noi perspective.

NINA este mamă a trei copii și locuiește într-un raion din centrul Moldovei. Soțul a fost violent pe parcursul întregii relații. A fost agresată fizic foarte des, dar nu s-a adresat la poliție din rușine și frică că nu se va descurca singură. După ultima ceartă, soldată cu lovituri grave în regiunea capului, ea a depus plângere la poliție. La CDF a primit asistența juridică necesară pentru a obține ordonanță de protecție. Soțul a plecat, dar nu înceta să o preseze și să-i amintească că fără salariul lui nu va putea supraviețui. Anterior, soțul era unicul angajat în familie. Nina are doar studii gimnaziale, fără vreo specialitate sau experiență de muncă. Pe parcursul căsniciei s-a dedicat familiei, educației copiilor și lucrului pe lângă casă. Planificarea abilitării ei economice a fost o etapă importantă din suportul de care a beneficiat. Au fost aplicate mai multe teste, au fost realizate interviuri pentru a determina ce i s-ar potrivi mai bine. Nina a fost de acord că este nevoie să înceapă de la o formare profesională de scurtă durată. A ales specialitatea de contabil, deoarece se simte mai confortabil cu materiile din profilul real, dar și pentru că asta i-ar permite să lucreze de acasă. Sfârșitul anului a fost pentru Nina plin de emoții și speranță. În cadrul proiectului de abilitare economică a fost achitat cursul de formare profesională, cu specializare în contabilitate și a fost procurat un laptop pentru a putea însuși eficient meseria. Nina inspiră prin curaj și dorința de a schimba lucrurile din viața sa. Nu e simplu, dar cu susținere și încurajări, dificultățile sunt depășite mai ușor.



ANA locuia în chirie la Chișinău alături de concubin și cei trei copii. După unul din ultimele episoade de violență la care a fost supusă a apelat la ajutorul poliției. La îndrumarea poliției a apelat și la serviciile Centrului de Drept al Femeilor.

Ana a primit asistență juridică primară și a mers la consiliere psihologică. Cea mai mare dorință era să se termine coșmarul prin care trecea. Lumea ei se prăbușea din toate părțile. Loviturile primite în regiunea capului i-au afectat memoria. Multe episoade din viață nu și le mai amintea. Carantina instituită din cauza pandemiei a lăsat-o fără un loc de muncă și fără un venit minim prin care reușea să supraviețuiască alături de copii.

Pentru câteva luni au fost adăpostiți la un centru de plasament în Chișinău, iar din toamnă au plecat la nordul republicii. Copiii au fost școlarizați, iar ea s-a angajat în calitate de cosătoare. La fabrica a lucrat inițial ca ucenic, iar apoi a fost avansată.

Între timp, Ana a fost inclusă și în proiectul de abilitare economică al CDF. Au fost evaluate necesitățile și încurajată să privească în direcția în care își vede viitorul. Experiența de la fabrică a ajutat-o să înțeleagă că acesta este domeniul în care ar vrea să se dezvolte. Mai mult, ea deja își îmbunătățește abilitățile prestând servicii de reparație a hainelor la domiciliu. Mașina de cusut, surfilatorul și alte instrumente necesare pentru această activitate au fost procurate în cadrul proiectului de abilitare economică. În timp își dorește să extindă tipul de servicii prestate, să continue lucrul la fabrica unde este angajată, iar ziua de mâine să fie mai previzibilă și mai stabilă din punct de vedere financiar.

Programul de abilitare economică este implementat cu suportul financiar al Suediei.



CINE SUNTEM NOI?

Centrul de Drept al Femeilor (CDF) este o organizație neguvernamentală înființată de un grup de femei-juriste din Moldova. CDF pledează pentru egalitate de șanse dintre femei și bărbați în viața publică și cea de familie și contribuie la prevenirea și combaterea violenței în familie și a violenței în bază de gen împotriva femeilor.

DATE DE CONTACT:

Centrul de Drept al Femeilor (CDF)
Str. M. Kogălniceanu, nr. 87
MD 2009, Chișinău,
Republica Moldova
Tel/fax: (+373) 22 811 999
Mobil: (+373) 68 855 050



Buletinul apare cu sprijinul financiar al Suediei și Fundației OAK



Linia verde - **080080000**
apel gratuit pentru consiliere juridică

PARTENERI:

